

ΟΙ ΜΟΡΛΑΧΟΙ.

(Δαλμάτας)

Κατὰ τὸ Ἰταλικόν.

« Ἰδοὺ λαὸς ἰταλικὸς διὰ τὴν ἀγαθωσύνην του,
 » διὰ τὴν γενναϊότητά του. Πνέω τὴν αὖραν τῆς
 » βρερικής ἡλικίας, αὖρον ἀθωότητος καὶ ενθουσια-
 » σμοῦ καὶ ποιήσεως . . . εὐρίσκομαι εἰς τὴν πατρίδα
 » τῶν Μορλάχων. »

Ταῦτα λέγει ὁ ἀγαθὸς Νοδιέρος, ὅστις ἐξέτασε τὸν
 λαὸν τοῦτον ἐπιτοπίως, καὶ ἠλόγησε τὸ ὄνομα του.

Ὁρατοὶ ἄνθρωποι εἶναι οἱ Μορλάχοι· ἔχουσι τὴν
 ἀντίτημα μέτρον, τοὺς χαρακτήρας νευρώεις, ἀν-
 δρικοὺς, κομψοτάτους, ἡ κόμη των, κεκομμένη κατὰ
 τὸ πρόσθιον μέρος τῆς κεφαλῆς, συμπτύσσεται ὅπ-
 οθεν διὰ μαύρης ταινίας εἰς ὅστροχον μακρον, ἐφ' οὗ
 κρέμονται τολύπαι, πετάλεια χευστὰ, φυλακτήρια. Το
 μέτωπον ὑψηλόν, προτεταμένον, γλαυκὸν τοῦ ὀφθαλ-
 μοῦ τὸ χεῶμα, καὶ λευκόφαλον καὶ καστανόν, το βλεμ-
 μα ἱερακεῖον, διακρίνον ὅτι ἡμεῖς μόλις βλέπομεν,
 λευκώτατοι οἱ ὀδόντες, ῥόδινα τὰ χεῖλη, καὶ οἱ μύ-
 στακας πυκνοὶ καὶ μακρότατοι, λευκὴ ἀλλ' ἡλιοκατῆς
 ἡ ἐπιδερμὶς. Οἱ παῖδες προβαίνουσιν ἡμίγυμνοι, ὁλό-
 γυμνοὶ ἐνίοτε, καὶ ἀνδρίζονται προτάττουσιν ἀτημέ-
 λως εἰς τὰ κυνικά καύματα· τὸ μὲν στήθος γυμνόν,
 τὴν δὲ κεφαλὴν ἀσκεπῆ. Ἡ ἀκοή των εἶναι ὀξεῖα,
 ἡ φωνὴ κραταιὰ καὶ μελωδική· ὡς ἔλαφοι καταβαι-
 νοντες ἀπὸ τὸ βουνόν, συνδιαλέγονται μακρόθεν ἀπὸ
 τῆς κορυφῆς τῶν βράχων, καὶ ἐάν τις ἡμῶν τύχῃ
 ἐν μέσῳ δὲν ἀκούει ἢ φωνὰς ἀδιακρίτους. Γυμνόποδες,
 ταχέεις, μὲ βῆμα ἀσφαλές καὶ ἀκαματον, πετῶσιν εἰς
 τὰς τάφρους, κολλῶνται εἰς τοὺς κρημνοὺς, πηδῶσιν
 ἀπὸ τὰ βράθρα, καὶ ὅταν ὁ ἥλιος φλέγῃ τοὺς βρά-
 χους, καὶ ὅταν ὁ βορρᾶς κρυσταλινῶν τὸ ἔδαφος,
 ὁδοιποροῦντες ἀσφαλεῖς, ἀνεμπόδιστοι, φέροντες ἀπί-
 στευτα βάρη εἰς τοὺς ὤμους. Ὅρβοι ὡς ἡ κυπάρισ-
 σος, εὐτροφροὶ ὡς ἡ ἔλαφος, καὶ γέροντες δὲν κυρ-
 τόνουσι τὸ ἀνάστημα, δὲν νύουσιν κατω τὸ μέτωπον,
 σπανιότατα φέρουσι ῥαβδόν, οὐδέποτε δισπύθρας.
 Γέρων υπερχρονίζων ἐλόκληρον αἰῶνα δὲν εἶναι φαι-
 νόμενον ἄτιον θαυμασμοῦ, εἶναι πρὸς τὸν σὺνηθες τοῦ
 χαλκίκευ ὀργανισμοῦ των, τῆς ἀσκητικῆς περὶ τὸ
 τρέφεσθαι ἐγκρατείας των. Αἱ ἀσθενεῖαι εἶναι σπά-
 νιαι ἀλλὰ ποικίλαι, ἐν δὲ ἔχουσι κατὰ τούτων φάρ-
 μακον, τὴν οὖσιν· δὲ κρεῖσσιν ἱατρὸν διότι, ἀφοῦ
 πρέπει νὰ πληρωθῇ, φοβοῦνται μὴ παθῶσι διπλὴν τὴν
 ζημίαν.

Ἡ ἱατρικὴ εἶναι εἰς τινες οἰκογενεῖας κληρονομικὴ,
 τουτέστιν ἀπὸ πατρός εἰς υἱόν, αἱ δὲ θεραπείαι συνε-
 χῶς ἐπιτυχεῖ. Κύριος οἶδεν ὅποια ἀγνωστα καὶ
 κραταιὰ φάρμακα ἡδυνάτο τις νὰ εὕρῃ εἰς τὰς ἐτι-
 παρεθνούς πεδιάδας τοῦ ὠραίου ἐκείνου τόπου!

Δὲν ὑπάρχει ἴσως ἔθνος φιλοξενώτερον τῶν Μορ-
 λάχων. Πᾶς ὁδοιπόρος δύναται νὰ ἐπέλθῃ εἰς τὸν
 πρῶτον οἶκον· ὁ πλούσιος ψήνει προθύμως τὸν καλ-
 λίτερον μόσχον, ὁ πτωχὸς σφάζει ὄρνιθα ἢ προς-

φέρει γάλα καὶ μελίκερον. Κατ' ἀρχαῖόν τινα νῦν
 καίεται ὁ οἶκος ὅστις δὲν ἡνοιχθῇ εἰς ξένον, εἰσι-
 λον εἶτε ἐχθρόν. Καὶ ὁ ὑποστᾶς τὴν μεγαλει-
 τῶν ὕβρεων, καὶ ὁ ὁμῶς ἐκδικησιν, μαλακῶς
 καὶ ἀροπλίζεται ἐάν ὁ ἐχθρὸς του ζητήσῃ φιλί-
 νίαν εἰς τὸν οἶκόν του. Ὁ χαιρετισμὸς των
 « δόξα τῷ Ἰησοῦ » « δόξα αἰωνία ! » καὶ ἀν-
 νηται εἰς πάντα ἄνθρωπον, εἰς πάντα τόπον, ἀν-
 νηται δὲ μετὰ τοῦτον ὁ ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα καὶ
 τὸν ἄνδρα· ὁ ἀσπασμὸς δὲν εἶναι παρ' αὐτοῖς
 νηρὸς, διότι δὲν ἐξευγενίσθησαν διὰ τοῦ πα-
 σμοῦ.

Οἱ οἶκοι τῶν Μορλάχων, ἐάν πρέπῃ νὰ δι-
 ζωνται οἱκοί, εἶναι εὐτελέστατοι, οὐδὲν ἔχοντες τὸ
 ρισμα, ὥστε ὁ μόνος αὐτῶν κοιτῶν εἶναι αἰθ-
 θάλματος ὕπνου, δευπητήριον, ἀποθήκη, καὶ πολλὰ
 ἀχυρῶν, ἔθα διανυκτερεύουσι καὶ χοῖροι. Ἐκεί-
 οἱ πλούσιοι, τῶν δὲ πτωχῶν οἱ κατοικίαι εἶναι
 ὀλβυαί, ὡν καπνὸς καὶ παρὰ θυρα εἶναι ἡ
 ῥίπτουσι εἰς γωνίαν τινὰ ὀλίγον ἄχυρον, καὶ
 αὐτοῦ δέμας τράγου, ἰδοὺ αἱ κλῖναι των. Ἡ
 ζᾶ των λιτή. Εἶναι διὰ πενίαν ἐγκρατεῖς, ἀλλ' ἡ
 μαργία, ἀπὸ πολλοῦ καὶ ἐξ ἀνάγκης δεδαμασμένη,
 ῥέγγυεται, οὕτως εἰπεῖν, ἐάν τύχῃ περίστασις
 ὁ Μορλάχος τότε, παραδιδόμενος εἰς τὴν ἀρε-
 καταχρεῖται τῆς εὐπορίας, ἀλλ' ὅταν τὴν ἐξαρ-
 ἐπανάγεται εἰς τὴν πρώτην διαίταν, καὶ ζῇ με-
 ταυτὴ ἐγκρατεῖαν, ὅσον οὐδεὶς λαὸς εἰς τὴν Ἑβρ-
 Δὲν γνωρίζουσι τὸν μέσον ὅρον, καὶ κατὰ τοῦτον
 νον μισοῦνται τὸν πολιτισμόν.

Ἐάν φθάσωσιν εἰς ἐσχάτην ἐνδειαν πρὸς
 τὸν θάνατον μάλλον, ἢ τὴν ἐλεημοσύνην. Ὅστις
 τις, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι σπανιώτατον, ἀναγκα-
 σίαν δίκον ἐπαίτου, ζητεῖ τὸ ἔλεος οὐχὶ τὴν
 δίκον, ἀλλὰ διὰ τῆς ὕψεως τῆς ἰσχυρῆς, διὰ τῆς
 θαλμῶν τῶν θνησκόντων. Ὁ ἐλεῶν αὐτὸν δύν-
 τὸν προσταξῇ εἰς πῦρ καὶ εἰς θάνατον· αἰσθί-
 λαὸς ἐκείνος ἐγκάρδιον τὴν εὐγνωμοσύνην, ἀλλὰ
 βεῖ ἐξευτελίζεται ἐάν προσπαθῇ νὰ τὴν φαν-
 Τὸ εὐχαριστῶ σπανιότατα προσφέρεται, καὶ ὁ
 τῆρας ἐν τῷ ἀκούσῃ λέγει ἀποτόμως εἰς τὸν
 γετηθέντα « εὐχαριστήσαν τὸν θεόν ! »

Ἀγαπᾷ κατὰ κόρον, ὡς οἱ Ἕλληνες, τὸν
 τὸν ψητόν· τὸν ψήνουν μετὰ δύο πυρῶν· ὁ
 κρῖς, τὰ πυρὰ τίθενται μακρὰν καὶ τὰ πλη-
 βαθμῆδεν ἕως οὗ ψηθῇ ἐντελῶς. Ὁ ἀρχηγὸς
 κίας εἶναι παντοδύναμος, καὶ, ἀρχῶν τῆς
 διανέμει τὰ ἐδέσματα καὶ τὰ ποτά. Ἡ ἐξου-
 εἰς τὴν τράπεζαν καὶ εἰς τὰ λοιπὰ εἶναι αἰετ-
 ἀδιαφιλονέκτητος, αὐτὸς μόνος ἔχει θελήσει
 τες οἱ λοιποὶ ὑποτάσσονται εἰς τὴν θελήσειν
 γηραιότερος, τουτέστιν ὁ πατὴρ, δὲν εἶναι
 ἀρχηγός· ὅταν ἰδῇ ἐαυτὸν ἀνίκανον, ὀνομά-
 μεταδίδων αὐτῷ πλήρη τὴν ἐξουσίαν του.

Ἐάν πολλαπλασιαζομένης τῆς οἰκίας, δι-
 νηται τὰ μέλη εἰς οἶκους, τὰ κτήματα καλλιε-
 ἐν κοινῷ, καὶ οἱ καρποὶ μοιράζονται κατὰ
 ἀριθμὸν τῶν μελῶν.